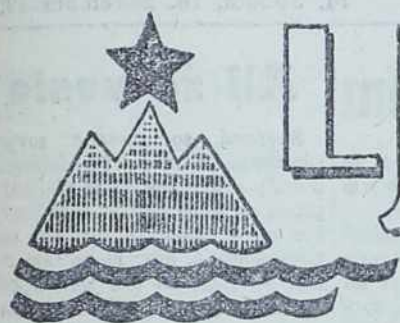

LJUDSKI Glas

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA OBMRŠKE OKRAJE

Uredništvo in uprava: M. Sobota,
Trg Zmaga — Ček. račun: Narodna
banka Murska Sobota št. 64-903-121
Naročnina: Celoletna 100 din, pol-
letna 50 din, četrtletna 25 din

Štev. 46 — Leto II.

Murska Sobota, 16. novembra 1950

Cena 2 din

KDZ Mota tekmuje v čast 10 obletnice OF

Zadružniki KDZ Mota so na svojem zboru sprejeli sklep za šestmesečno tekmovanje na čast 10. obletnice OF. Napovedali so tekmovanje KDZ Cven, Krapje, Ljutomer, Noršinci, Salinci, Banovci, Veržej, Razkrižje in Bunčani po naslednjih točkah:

1. Katera KDZ bo organizacijsko najbolje uredila odnose v zadrugi: a) delo po brigadnoskupinskem sistemu, b) zadolžitev z zemljo in proizvajalnimi sredstvi.

2. Katera KDZ bo izvedla najboljše strokovno rastlinsko proizvodnjo.

3. Katera KDZ bo izvršila z ozirom na možnost in terenske prilike arondacijo in komasacijo kultur, upoštevajoč jesensko setev, razoravanje mejnikov, potov in s tem pridobila več ornih površin.

4. Katera KDZ bo z ozirom na razpoložljiva sredstva: strojev, vprege in delovne sile pospravila in vskladila jesenske pridelke, ločeno semenske od merkantilnih.

5. Katera KDZ bo uspešno in pravočasno zaključila jesensko setev ter izvajala vse agrotehnične ukrepe (gnojenje, obdelava, predvsem pa setev s sejalicami).

6. Katera KDZ bo dosegla plan obvezne reje živine ter dosegla plan oddaje živine državi.

7. Katera KDZ bo skrbela za stalež živine, krmo, silose itd.

8. Katera KDZ bo pripravila material za gradnjo provizorijev za silose.

9. Katera zadruga bo dosegla najboljše hektarske donose vseh kultur ter tako dosegla izpolnitev oddaj in zadostila potrebam zadružnikov.

10. Katera KDZ si bo najbolje uredila skladišče, uvedla skladiščne knjige.

11. Katera KDZ bo imela pregledno evidenco nad vloženim delom za posamezne člane.

12. Katera KDZ bo imela redne sestanke zadružnikov, ažurno knjigovodstvo, zaključila letne bilance in prva izvedla občni zbor in izvolila najboljše člane v upravni in nadzorni odbor.

13. V kateri KDZ bo največ članov-predavateljev in obiskovalcev v kmetijski večerni nadaljevalni šoli.

14. Katera KDZ si bo ustvarila najboljše sodelovanje s KLO in množičnimi organizacijami.

15. Katera KDZ bo izvedla največ jesenskega globokega oranja.

Tekmovanje bo vodila komisija, ki jo bo sestavil OOOOF. Pozdravljamo iniciativno zadružnikov KDZ Mota in pričakujemo, da se bodo tudi ostale kmetijske delovne zadruge vključile v to tekmovanje.

Ljutomerski KUD in IZUD se živahno pripravljajo na izobraževalne tečaje

Letos so v ljutomerskem okraju pričeli dokaj rano s pripravami za izobraževalne tečaje, ki se bodo vršili pozimi v 26 vaseh. Lanskoletna praksa je pokazala, da se je treba nanje temeljito pripraviti. V teh dneh bo po vseh krajih, kjer se bodo vršili tečaji, treba še marsikaj urediti, da bo poznejši uspeh tečajev zagotovljen. Preskrba kuriva, petroleja, predvsem pa prostorov — je naloga množičnih organizacij, KLO in odgovornih tovarišev iz kulturno-umetniških društev, ne pa samo ljudske prosvete in prosvetnih delavcev po šolah. Čeprav imajo ti tudi odgovorne naloge pri izvedbi izobraževalnih tečajev, vendar vsega dela sami ne zmorejo.

Letošnji izobraževalni tečaji se bodo v marsičem razlikovali od lanskih. Ne toliko po svoji zunanosti, temveč po vsebini dela. Vsebovali bodo predvsem poljudna predavanja, s katerimi se bodo ljudje seznanjali, predvsem o praktičnem gospodarstvu, o obdelovanju zemlje, agrotehničnih ukrepih v poljedelstvu, — žene pa bodo imele možnost, da si pridobijo koristno znanje za dobro gospodinjstvo.

Organizacijo letošnjih izobraževalnih tečajev so prevzela KUD po vaseh. Zato ne bo odveč, če se na kratko pomudimo pri organizatorjih, t. j. pri KUD Teh je v okraju 13, poleg SKUD »Janeza Kavčiča« v Ljutomeru. Število 775 aktivnih in 127 podpornih društvenih članov kaže, da se bodo morali v teh društvi zavzeti za to, da bodo postala bolj množična. Doslej je uspelo vključiti v svoje vrste največje število članov KUD »Franceta Prešerna« na Stari cesti, ki ima 105 aktivnih in 35 podpornih članov, SKUD »Janeza Kavčiča« v Ljutomeru s 110 aktivnimi in 52 podpornimi člani, KUD »Toneta Magdiča« v Križevcih z 71 aktivnimi člani, IZUD v Veržejju s 84 aktivnimi in 4 podpornimi člani in KUD »Ivana Cankarja« v Železnih dverh s 66 aktivnimi člani, dočim je število članstva pri ostalih društvih še nizko. V letošnjem letu so društva priredila 178 prireditev, od katerih odpade 30 na proste veselice s plesom. Največkrat so nastopala društva: KUD na Stari cesti, ki je letos organiziral 12 samostojnih prireditev, KUD v Križevcih 14 in KUD v Veržejju 7.

Ali bo Fronta na Sprincu še naprej ostala na papirju?

Človek, ki pozna vasi Sprinc, Koprivo in Leskovšec, bi dejal, da je v teh krajih politično delo lahko. V teh gosto naseljenih krajih žive ljudje, ki so že po svojem socialnem položaju najbolj dovzetni za stvari skupnosti in socialistično graditev. V teh vaseh živi 11 viničarskih družin, 31 malih in 9 srednjih kmetov. Toda kljub temu delo Fronte v teh krajih ni zadovoljivo, kar so pokazali neuspehi pri volitvah, ljudskem posojilu in drugih važnih akcijah.

Že v l. 1948 izvoljeni frontni odbor ni v zadnjih letih prav ničesar ukrenil, da bi Fronta pričela delati. Razen nekaj sestankov članstva, sklicanih na pobudo OOOOF v Ljutomeru na Sprincu frontnih sestankov sploh ni bilo. Prav tako je s sejami VO OF. Zato je nerazumljivo, da je Fronta, kadar je šlo za važna vprašanja, ki so se reševala v teh vaseh, stala ob strani.

Za neuspešno delo Fronte — so tudi soodgovorni člani Fronte!

Da na Sprincu in v ostalih vaseh ni čutili dela Fronte, je krivda dosedanjega sekretarja Najžar Vinka, ki ga ljudje poznajo kot izrazitega delomizneža. Najžar se kot sekretar ni niti malo zmenil za dolžnosti, ki sta mu jih zaupala ljudstvo in Fronta. Aktivno delo v Fronti je zamenjal s škodljivim kritiziranjem ljudske oblasti in njenih predstavnikov in povzročal med ljudstvom zmedo. Pri tem mu je pridno pomagal sosed Skrllec. Samo dva primera njegovega odnosa do ljudske oblasti že to dovolj zgovorno dokazujeta. Letos je bil Najžar pri akciji za vpis drugega ljudskega posojila izvoljen za člana krajevne vpisne komisije. Dočim na

prireditve. Tudi kvaliteto nastopov je bilo pri teh društvih opaziti.

V prihodnjih dneh bodo ustanovili svoje KUD tudi v Vučji vasi, Miklavžu, Podgradju in Jeruzalemu. KUD kot organizatorji izobraževalnih tečajev bodo tokrat pokazali, kaj zmorejo napraviti v širjenju kulture na našem podeželju. Z dobro organizacijo izobraževalnih tečajev bodo pridobili pri svojih vaščanih še več ugleda in zaupanja, kar jim bo omogočilo, da razširijo svoje vrste.

Drobna vest

V ljutomerskem okraju je končano jesensko taborjenje malidncev predvojaške vzgoje. Najboljši je bil center v Križevcih. Z vsemi mladinci letnika 1931 se je izvedlo šolsko streljanje z vojaškimi puškami. Najboljši uspehi so bili doseženi tam, kjer so se predavatelj in mladinci najbolj poglobili, to je v taborišču Tomaž.

sestanku ni črnil niti beseda, pa je pozneje v krogu svojih pajdašev zmerjal tov. Makovca, ki se je odločil vpisati tisoč dinarjev za posojilo. Poglejmo, kako pojmuje Najžar letošnje priprave za volitve v vodstva Fronte. Ker ima slabo vest, da Fronta po njegovi zasluzi ni delala, si ne upa na dan z računom svojega dela. Trikrat zaporedoma je že prejel vabilo, da skliče sejo odbora, kar pa je preslišal. Na četrto opozorilo okrajnega aktivista dne 25. m. m., češ, da bodo sklicali sejo brez njegove prisotnosti, pa je Najžar odgovoril: »Če boste to storili, bom že gledal, da sestanek pravočasno razbijem.«

To je karakteristika, ki si jo je napisal Najžar kot dosedanjí sekretar Fronte

Nič boljši ni njegov pajdaš — saj jabolko ne pade daleč od drevesa...

Skrllec Jože, železniški predelavec in kmet iz Sprinca, je ob priliki letošnjih pomladanskih volitev javno nastopal proti volitvam v Zvezno skupščino. Na volišče je pripeljal grupo ljudi iz Sprinca, ki jih ima pod vplivom. Na čelu te skupine je prvi vzel kroglico v roko, rekoč: »Saj so javne in svobodne volitve, in izziivalno vrget kroglice v črno skrinjico. Skrlcecu so sledili tudi njegovi zapejanci. Nič boljši ni njegova žena Genovefa, ki se na zborih volivcev rada izkaže s klevečanjem ljudske oblasti in predstavnikov. Skupno z možem je z spekulativnih nagibov stopila v KOZ, ker ni hotela plačati prvotne davčne akontacije, pozneje pa, ko ji je bila akontacija znižana, je tako dolgo sabotirala v zadrutnem delu, da jo je KOZ izključila iz vrst zadružnikov.

Sicer pa razbijanje množičnih sestankov in zborov volivcev na Sprincu ni nova stvar. Sprincani se kaj radi spominjajo Kernek Franca in Čresovnjak Viktorja, ki sta hotela razbiti posvetovalni sestanek kmetov, ko so se odločali za ustanovitev zadruge. Morda je s tem svojim dejanjem hotel Kernek dokazati, da ni za njega mesta v KLO Globoka, v katerem je sedel kot njegov odbornik. Tako se kot črna nit vleče na Sprincu nedelavnost frontna vodstva naj poštení delovni vodijo delo in življenje v vasi.

Sedaj pred volitvami v nova Frontna vodstva naj poštení delovni ljudje na Sprincu pometejo s preteklostjo. V svoj vaški odbor naj si izberejo najboljše, ki jih bodo znali voditi po pravi poti Ljudske fronte, ki bodo znali razlikovati, kaj je v Sprincu zdravega in kaj gnilega.

Ljutomerski prosvetni delavci so začeli z delom

Ljutomerski prosvetni delavci so z vneto pričeli z delom v novem šolskem letu. To nam potrjuje prvo zbiranje ljutomerske podružnice Zveze prosvetnih delavcev, ki je pokazalo, da hočejo ljutomerski učitelji v tem šolskem letu doseči še boljše uspehe v šoli in v ljudsko prosvetnem delu na vasi. Po političnem poročilu je predaval o ustvarjalnem spisovnem pouku prof. Albert Žerjav iz Maribora. Učitelji so predavatelju hvaležni za navodila za delo v tej panogi jezikovnega pouka. Predavatelj je poudaril važnost doživljanja, ki naj bi služili kot gradivo za ustvarjalno spise. Pokazal je vse oblike spisovnih sestavkov, ki naj se stopnjujejo od lažjega k težjemu. Slovenske naloge, ki jih pišejo učenci ob koncu šolskega leta, morajo pokazati napredek v pismenem izražanju. Če bi pogledali naloge naših srednješolcev, bi se lahko večkrat prepirali, da se prva in zadnja naloga v istem šolskem letu ne razlikujeta mnogo po kvaliteti, ker je bilo pisanje šolskih nalog preveč stihijsko, pač bolj zaradi števila nalog, ki so predpisane v šolskem letu, ne pa kot kontrola učenčevega znanja in napredka v slovenščini.

Tudi Ljutomerski prosvetni delavci tekmujejo v čast 10 letnice OF

Ljutomerski učitelji so pričeli s tekmovalnim v čast 10. obletnice OF. V ta namen so sprejeli obsežen tekmovalni načrt, ki obsega politično-ideološki in strokovni študij, izboljšanje vzgojnega in ostalega šolskega dela ter pomoč kmečko-nadaljevalnim šolam, izobraževalnim tečajem na vasi in pionirski organizaciji.

Študijsko delo se vrši v osmih sindikalnih skupinah. Vse skupine sistematično predelujejo študijski program, da bodo pripravljene na konsultacije. Na podružničnem sestanku so tudi sklenili, da bodo učitelji posvečili večjo skrb študiju psihologije otroka ter si želijo o tej temi več predavanj.

Najvažnejša točka poslovanja ljutomerske podružnice ZPD v začetku šolskega leta je bila predelava učnih načrtov za gimnazije in osnovne šole. V ta namen so se vršili na nižji gimnaziji v Ljutomeru strokovni sestanki, kjer so se predavatelji dogovorili glede učne snovi, učnih in pomožnih knjig, učil ter drugih pripomočkov, ki služijo izboljšanju pouka. Ker so učitelji občutili pri pouku pomanjkanje učil, so pričeli popravljati stara učila in izdelovati nova. Tako je sindikalna skupina na nižji gimnaziji v Ljutomeru sprejela v svoj tekmovalni načrt izdelavo črtežev in skic, ki bodo služili kot pomagalo pri pouku.

Na področju ljutomerske podružnice ZPD sta ustanovljeni dve kmečko-nadaljevalni šoli, in sicer na Cvenu in v Zeleznih dverih. V teh šolah bodo imeli naši učitelji odgovorno delo. Pripravljajo pa tudi vaško-izobraževalne tečaje, v katerih so že lansko leto dosegli lepe uspehe. V čast 10. obletnice OF so naši člani sprejeli tudi obveznost za skrb kulturno-prosvetnega dela na vasi, da bo to zadovoljilo potrebe delovnega človeka po kulturno-umetniškem udejstvovanju.

Člani sindikalne skupine na glasbeni šoli v Ljutomeru pripravljajo koncerte orkestra in gojijo komorno glasbo. Učitelji se udeležujejo na kulturno-prosvetnem področju v SKUD »Janeza Kavčiča« v Ljutomeru

ter pomagajo vaškim igralskim skupinam na Cvenu, pri Sv. Tomažu in na Stari cesti.

Pred sto leti ...!

Se je v Ljutomeru rodil slovenski pedagog Henrik Schreiner, ki ima izredne zasluge za slovensko pedagoško znanost in za razvoj slovenskega šolstva. Leta 1903 je ustanovil Slovensko šolsko matiko in je bil njen dolgoletni predsednik. S svojimi pedagoškimi razpravami in članki je dal pobudo slovenskim učiteljem. Po njegovi iniciativi so izhajali šol-

ski priročniki in vsa pedagoška literatura, ki je služila našim učiteljem skozi pol stoletja pri delu v šoli.

Ljutomerski učitelji so se spomnili svojega rojaka Henrika Schreinerja in so sklenili, da mu odkrijejo na njegovi rojstni hiši v Ljutomeru spominsko ploščo. Ker je bil pokojni Schreiner ravnatelj mariborskega učiteljskega, ki je vzgajalo pod njegovim strokovnim vodstvom generacijo naših najboljših učiteljev, bo proslava stoletnice njegovega rojstva v Ljutomeru povezana s proslavo mariborskega učiteljskega, ki bo tega dne v Ljutomeru privedlo kulturno prireditve.

Visok hektarski pridelek VINOZ na Janževskem vrhu

Bivši vinčarji na Janževem vrhu v radgonskem okraju so pričeli z združnim gospodarjenjem na 76 ha zemlje. Z večno obdelavo zemlje so zadrugiški že prvo leto dobili združno nagrado — v vinskih kletah so po trgatvi stali mnogi polni sodi zlatih vinske kapljice. Že naslednje leto so pridelali visoko kvaliteta vina, sposobna ob vsakem času za izvoz. Najbolj se jim je obnesel laški rizling, ki tudi še danes prevladuje v njihovih gorah.

Z dobrim gospodarjenjem so zadrugiški kmalu pritegnili nove člane in tako je združna narasla na 121 članov in 106 ha zadržne zemlje. Letos so zadrugiški skrbno obdelali svoje vinograde, jih trikrat okopali in štirikrat poškropili. Ob letošnji trgatvi so bili ti naporj poplačani — namesto planiranih 811 slotov grozdja, so ga nabrali 295 stoletov več. Od letošnjega pridelka mostov so državi oddali že 316 hl, oddali pa so tudi 8500 kg namiznega grozdja.

Z dobro obdelavo — večji uspeh

Prav zanimiv je letošnji poizkus zadrugiškov z žično napeljavno vinske trte. Na osmih arih 20 letnega nasa-da so napravili poizkus, ki jim je prinesel presenečenje. Ne samo to, da so na tej parceli vinograda pridelali 950 l vina (kar bi prineslo na 1 ha 105 hl vinskega pridelka), prednost jetudi v obdelavi zemlje, ki se vrši z vinogradniškim plugom, s pomočjo vprežne živine. Plug zamenjuje pri delu 10 delovnih moči. Poučna in uspešna ugotovitev je pri zadrugiških utrila sklep, da bodo v bodoči obnovi pričeli samo z nasadi »bodočnosti«, ki se bodo še prav posebno obnesli, ko sprejmejo od naše industrije potrebne vinogradniške stroje.

Zadrugiški so tudi uvideli, da je treba bolj odločno pristopiti k obnovi gor. Površina 23 ha vinogradov je še vse premala, ko pa imajo še 8 ha zelo starih nasadov, ki več dobro ne obrodijo. Kot zadrugiški so obnovili 3,5 ha gor, kar pa je v razmerju z možnostmi obnove premalo, zato so zadrugiški na svojem občnem zboru sklenili, da bodo letos zričigali in zasadili 150 ha vinogradniških površin.

Pristopili so k gradnji hlevov

Poleg vinogradništva se zadrugiški bavijo tudi s sadjarstvom, ki jim prinaša lepe dohodke. Na 19 ha sadovnjakov pridelajo lepe količine sadja. Pravilno in pravočasno škropljenje sadnega drevja čuva zadržne sadovnjake pred napadom kaparja. Sicer je tudi v zadržnih sadovnjakih opaziti

okužbe, vendar niso tako močne, kot po drugih krajih. Letos so zadrugiški oddali 10 ton namiznega sadja, ostala jabolka in hruške pa bodo predelali v sadni most.

Letos poleti je na Janževem vrhu zrastle nov hlev za vprežno živino, ki so ga koristno uporabili. Prvotno so imeli v načrtu gradnjo večjega hleva za vso živino, kasneje pa so svoj načrt spremenili. Zakaj? Ko so mislili na hlev — so računali tudi na težave s preskrbo vode, ki bi jo morali voditi iz doline na hrib in pa na razsežnost terena v zadrugi. Zato so se odločili za dva hleva. Prvega so zgradili na hribu za vprežno živino, ki jo potrebujejo pri obdelavi vinogradov — drugega pa gradijo v dolini pod Janževem vrhom, blizu vode in travnikov. V tem hlevu bodo imeli krave in plemensko živino.

Čim boljša je kakovost in količina pridelka — tem večja je nagrada

V zadrugi imajo 3 vinogradniške in 1 mešano brigado. Te brigade so razdeljene v skupine do 6 zadrugiškov. V začetku so na Janževem vrhu gledali samo na to, katera brigada ali skupina bo več opravila. Res je, da so nekatere od njih visoko presegle norme in plan, vendar pa kvaliteta dela ni bila najboljša. Zato so začeli bolj pravično. Vsaki skupini določijo predvideno število parcel, obenem pa dobijo skupine v proizvodnem planu določen povpreček pridelka, ki ga morajo na svojih parcelah pridelati. Pri določanju predvidenega pridelka upoštevajo — seveda kakovost zemlje, starost nasadov, sorte in druge pogoje, ki lahko vplivajo na pridelok. Tako postavljeni proizvodni plani obenem določajo, da prejmejo zadrugiški 25 % od pridelka, ki so ga pridelali preko predvidenega plana na svojih parcelah. To je velika delovna spodbuda za zadrugiške, da svojo zemljo kar najbolj obdelajo in dosežejo čim večji pridelok. Letos je bil planirani pridelok grozdja od 35—40 slotov na ha, katerega pa so zadrugiški presegli za 36 odstotkov.

Brigada Lužanec Jakoba je preseгла plan za 53%, brigada Babič Franciška za 34%, brigada Stajner Antona pa za 12%. Med skupinami je najboljša skupina Ivanek Jakoba. Na grafikonu, ki visi v upravi VINOZ, je razvidno tekmovaljevinogradniških brigad v letošnjem letu. Tu so se vsakodnevno zbirali zadrugiški, da vidijo svoje uspehe. Zakaj pa ni na grafikonu skupine Vaupotič Jožefa, ki se je zlasti v letošnjem letu dobro odrezala? V času trgatve je ne-

Ali že veste?

Sovromi so mešane sovjetsko-romunske družbe. Po dogovoru bi morale sloneti na 50/50 vlaganju kapitala in 50/50 delitvi dohodkov. Danes ni v Romuniji niti ene panoge gospodarstva, kjer bi ne bilo Sovrom. Sovromi so bili izvzeti od nacionalizacije v l. 1948. Kdo pa ima pravzaprav koristi od Sovromov, pa nam povedo sledeči primeri:

V »Sovrom-Transport« so vložili Romuni vse svoje ladje in ladjedelnice, sovjeti pa ladje, ki so jih zaplenili v romunskih vodah. V »Sovrom-traktor« so Romuni vložili veliko tovarno v Brašovu, sovjeti pa generalnega direktorja in »svetnike«...

V resnici je velik metalurški kombinat. Pred vojno je imela nekaj manj kakor polovico delnic romunska država, ostalo pa neki žid, ki so ga Nemci pregnali in zaplenili njegovo imetje. Po vojni so sovjeti tak del prevzeli kot nemško imovino in nastal je »Sovrom-metal«...

Romunsko podjetje »Lemu-eksport« je izvozilo večje količine lesa na Bližnji Vzhod. Na istem tržišču se je istočasno pojavil tudi »Sovrom-lemu« prav tako z romunskim lesom, a z mnogo nižjimi cenami. Tako je romunski les prišel k tlom romunski les..., in Romuni (namreč »Lemu-eksport«) so morali prodati svoj les pod vsako ceno, da se izognejo skladiščnim stroškom.

Kolonizacija Severne Koreje je predstavljala za SZ donosen posel, ker je ne le eksploatacija na mineralnih bogate dežele, ampak tudi celotna industrijska proizvodnja usmerjena izključno v Sibirijo, s čimer se olajšuje gospodarska izgradnja te deficitne pokrajine. Severna Koreja je morala zaradi strogo izvedenega sistema racioniranja odstopiti SZ letno okrog 300.000 ton riža. Letni profit, ki ga je namolza SZ iz Severne Koreje, cenijo strokovnjaki na okrog 100 milijonov dolarjev.

— * —

Na Hrvaškem so v treh in pol letih pogozdili 60.000 ha zemljišča. Porabili so 200 milijonov sadik in 300 vagonov raznovrstnega semena. Največ so pogozdovali področje Dalmacije in Hrvatske Primorja. V tej jeseni bodo pogozdili nadaljnjih 10 tisoč hektarov zemljišča, največ stare in redne poseke, za kar bodo porabili 10 vagonov semena in 3 milijone sadik.

Od velike hidrocentrale v Vinodolu (Hrvaška), ki bo pričela prihodnje leto že delno obratovati, napeljujejo daljnovod do Zagreba, ki bo eden največjih v naši državi. Doslej so že postavili drogove od Zagreba do Delnic. Delo bodo nadaljevali tudi pozimi, tako da bodo daljnovod zgradili do maja prihodnjega leta.

pretrgoma delala noč in dan pri stiskanju grozdja in pri vskladiščanju mosta. Tudi 4. mešane brigade ni na grafikonu, čeprav je ena od najboljših. V njej je večinoma mladina, zato se tudi imenuje »mladinska«. Opravljajo vse delo na polju, pri živini, v sadovnjakih in povsod drugod, kjer je njena pomoč potrebna.

V teh dneh so spet zaživele gorice. Zadrugiški so pričeli z zimsko kopjo, ki pomeni toliko kot globoko zimsko oranje v poljedelstvu. Spet se je pričela borba za bogate vinske pridelke.

IZ SODNE KRONIKE

Špekulanti pred ljudskim sodiščem

Pred okrajnim sodiščem v Dolnji Lendavi sta se zagovarjala veliki kmet Pavel Horvat in njegova žena Katarina iz Lendave zaradi nezpolnitve obveznosti napram skupnosti.

Oba obtoženca sta kot največja kmeta sabotirala ukrepe ljudske oblasti. Z ozirom na velikost posestva bi morala obvezno oddati državi 1500 kg belih žit, oddala pa sta samo 741 kg, na MLO Lendava pa dokazovala, da so miši uničile večino pridelka. Ker jima ni uspelo, da bi MLO obveznost znižal, sta koncem meseca avgusta zapeljala 200 kg žita k viničarju Stefanu Krampacu v Lendavskih gorah, da bi ga prikril do končnega odkupa. Istočasno sta se dogovorila s svojim zetom Stefanom Matjašcem iz Hotize, da jima bo tudi ta prikril žito. V zgodnjih jutranjih urah je obt. Matjašec odpeljal na svoj dom 300 kg rži in pšenice, nekaj dni pozneje pa še 240 kg. Še pred tem, takoj po žetvi, pa je v dogovoru z njima odpeljal z njive dva voza požete pšenice, iz katere je namlatil 300 kg zrnja. Ob preiskavi so preiskovalni organi našli na domu Pavla in Katarine Horvat še 600 kg žita in 150 kg bele moke. Tudi pri plačilu davka sta pokazala obtoženca podoben odnos do skupnosti. Za leto 1949 sta dolgovala še 11.110 din, za leto 1950 pa celotno odmero v znesku 45.000 din. Še slabši odnos sta pokazala pri oddaji mleka. Morala bi oddati 400 l, oddala pa sta samo 100 l. Redila sta tudi štiri glave živine manj, kot je po Uredbi določeno. Obtoženec Pavel Horvat je kupil tudi dva bencinska soda od obožbenca Franca Horvata, bivšega skladiščnika Okrajnega magazina v Dolnji Lendavi, in Viljema Camplina, uslužbenca pri proizvodnji nafte, četudi je vedel, da sta si ta dva sode protipravno prisvojila.

Obtoženca Pavel in Katarina Horvat sta znana kot stalna nergača in prikrita nasprotnika ljudske oblasti. Kot največja kmeta sta vplivala tudi na ostale vaščane, da niso zadostili svojim obveznostim napram skupnosti. Na glavni obravnavi je Horvat priznal, da bi lahko pravočasno oddal vso količino belih žit in da bi mu kljub temu ostalo dovolj žita za seme in za prehrano petčlanske družine. Izgovarjal se je, da ga je njegova žena zapeljala, da ni oddal vsega žita. Tudi davek bi lahko v celoti plačala, ker sta imela velike dohodke s posestva. Redita 25 prašičev in sta letos v prosti prodaji prodala že štiri prašiče in enega konja. Tudi v vinogradu sta imela lani in letos lep pridelek vina, ki sta ga prodala.

Ljudsko sodišče je za ta izraziti primer saboterskega odnosa do skupnosti izreklo sodbo, na podlagi katere so bili obsojeni: Pavel Horvat na 18 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom, zaplemo celotnega premoženja in izgubo državljanških pravic za dobo treh in dveh let; Stefan Matjašec na 10 mesecev odvzema prostosti; Franc Horvat in Viljem Camplin pa vsak na 1 mesec odvzema prostosti.

Tatovi poljskih pridelkov so se zagovarjali

Tatvine poljskih pridelkov so opazili kmetje v letošnji jeseni v več KLO-jih lendavskega okraja. Preiskovalnim organom in tudi kmetom samim, ki so v nočnih urah čuvali

svoja polja, se je zahvaliti, da so se 9. novembra za svoja dejanja zagovarjali pred sodiščem trije tatovi, ki so bili zaloteni na njivah.

Prvi se je zagovarjal Jožef Bali, srednji kmet iz Gaberja št. 69, ki je v noči od 9. na 10. julija svojim sosedom v Lakošu kradel z njiv požeto pšenico. To noč je odpeljal z vprežnim vozom z njiv Janeza Zeka 6 križev, Stefana Blažiča dva in pol križa ter Blaža Horvata 5 križev požete pšenice. Skupaj torej 13 in pol križa pšenice, iz katere je namlatil najmanj 280 kg zrnja. Polovico snopja je zapeljal na svoj dom, drugo polovico pa zložil v križe na svojo njivo. Preiskovalni organi in tudi oškodovani kmetje so nekaj dni za tem na licu mesta njegovo nizkotno dejanje dokazali.

Tudi na glavni obravnavi so mu bile tatvine dokazane, zato ga je ljudsko sodišče obsodilo na 8 mesecev odvzema prostosti. Na glavni obravnavi se je pokazal skrajno zakrknjenega. Obtoženec ni kradel iz potrebe, ker je na svoji zemlji pridelal dovolj žitaric in drugih pridelkov za prehrano tričlanske družine.

Oškodovani kmetje niso zahtevali ukradenega zrnja nazaj, temveč predlagali, da se vseh 280 kg zrnja zaseže v korist vojnih sirot.

Na zatožni klopi sta se istega dne zagovarjala tudi Izidor Salajko, mali kmet in krojaški pomočnik iz D. Bistrice št. 3, in mala kmetica Sabina Pal iz Pince-Kolonije št. 12. Prvi je bil zasačen s polno vrečo koruznih otrobov na sosedovi njivi po lastniku samem, druga pa s polno torbo. Na glavni obravnavi sta oba priznala svoje nizkotno dejanje. Salajko je bil obsojen na dva meseca odvzema prostosti, Palova pa na en mesec odvzema prostosti.

Pri litru vina sta hotela zaslužiti 6 din

Dosledna borba proti vsakovrstnim špekulacijam jemlje lahkoživim posredcem možnost direktnega trgovanja z vinom in drugimi pridelki, zato se poskušajo skriti za trgovskimi posli družbenih podjetij in njihovi nakupovalci doseči izredne dobičke.

Nakupovalec vina Jakob Beljšak s Pohorja, star 41 let, in Janko Cajger iz Murskih Crncev sta nakupovala vino in sadjevec za Upravo mestnih gostin v Ptuj. Pri obračunih za nakupljeno vino in sadjevec pa sta zaračunavala Upravi 1 do 6 din več kot sta sama plačala. Te dogovorjene cene sta izkazovala v računih in tudi potrjevala. Tako sta dosegla razliko 32.893 din, ki sta si jo razdelila.

Ta goljufija na škodo občeljske imovine ni ostala dolgo prikrita. Okrajnemu sodišču v Ptuj sta morala končno dati obračun. Škoda sta sicer poravnala, vendar bo ta goljufija stala Beljšaka 7 mesecev, Cajgerja pa 6 mesecev odvzema prostosti s prisilnim delom.

Večna luč ali besede in dejanja...

Gozdna uprava v Mur. Soboti ima svojo hišo. V tej hiši je kopalnica, na stropu kopalnice pa je luč, a pod lučjo vrv za sušenje perila, na vrvi perilo, in... — večna luč svetli noč in dan v obliki električne žarnice. Pod stikalom so pravilno napisali: »Šteti s tokom!« Samo pozabili so na »Pismo CK KPJ o varčevanju!«

OD TEDNA - DO TEDNA

KULTURNI DROBIZ

IZUD iz Melinca je 10. okt. polagalo obračun svojega enoletnega dela. Društvo je imelo nad 24.000 din letnih dohodkov, ki jih je preskrbelo dramska sekcija društva. Saj je ena najbolj aktivnih sekcij društva. Društvo je pričelo tudi z izobraževalnim tečajem, ki pa je na žalost zaradi nerazumevanja med društvom in organizacijo LMS po enem mesecu propadel. Prav tako bo moralo društvo poživeti delo v knjižnici, ki ima že precejšnje število knjig.

V splošnem je društvo aktivno in verjamo, da bo v naslednjem letu popravilo napake, katere je izneslo na obnem zboru. Poživelo bo tudi delo v dramski skupini s trenimi predvidenimi prireditvami. V kratkem bodo začeli tudi z izobraževalnim tečajem. Prav pohvalno je, da se je občnega zbora udeležilo veliko število mladine, le da je bilo premalo odraslih.

Ižakovi. Mlado društvo iz Ižakovcev je na obnem zboru sklenilo, da bo tudi letos organiziralo izobraževalni tečaj. Občnega zbora se je udeležilo okrog 40 ljudi. Manjkalo pa je večje število mladine. Zlasti je enotna skupina vaške organizacije AFŽ, ki bo letos v zimskih mesecih priredila kuharski tečaj, poleg tega bodo članice posvečale večjo skrb svoji izobrazbi. Pomagali bodo tudi prosvetni delavci, ki so se polnoštevilno udeležili občnega zbora. Če bodo takoj pristopili k delu tečaja, bo to eden izmed najboljših tečajev v okraju. Prav tako so sklenili, da bodo pristopili k študiju dramskih del. Nekoliko jim dela težave pomanjkanje prostorov za uprizorjanje iger. To vprašanje bi lahko rešili s postavitvijo zadružnega doma.

PO SVETU

Vojna na Koreji. Armade Združenih narodov v zadnjem času le počasi napredujejo, na vzhodnem delu Koreje so se pa morale silnemu pritisku Severokorejcev umakniti za 8 kilometrov. Nekatera poročila vedo povedati, da je prišlo Severokorejcem na pomoč okrog 20.000 dobro in moderno oboroženih Kitajcev. Za korejsko mejo pa še čaka, tako trde poročila, 300.000 do 400.000 Kitajcev, ki bodo verjetno prej ali slej posegli v borbo. Kitajci sicer pojasnjujejo navzočnost teh velikih armad s tem, da hočejo zaščititi velike električne centrale na obmejni reki Jalu. Ameriške veletrdnjave pa medtem silovito napadajo razne objekte. 80 teh velikih letal je pred kratkim vrglo 650 ton bomb na dva mosta, ki vezeta glavno mesto Sinuidžu in Antung čez reko Jalu. Temu napadu je sledil napad na samo glavno mesto Sinuidžu. 70 veletrdnjav je vrglo na mesto 85.000 zažigalnih bomb.

Kitajsko prodiranje v Tibet. Enote kitajske ljudske vojske so po napornih pohodih, ki so premerili razdaljo nad 1000 km in morali premagati zasnežene višine tudi do 5000 metrov visoko, so zavzele glavno mesto Tibeta Laso. 15letni Dalai Lama, ki je kot vrhovni cerkveni poglavar obenem tudi nekaj cesar, je pobegnil v Indijo ter tam zaprosil za zatočišče in pomoč. Kitajska ljudska armada pa vodi seboj dru-

gaga 14letnega poglavarja, o katerem trdijo, da je pravi cerkveni poglavar. Upajo, da se bo tibetsko ljudstvo takoj sprijaznilo s kitajsko ljudsko armado, saj jim je pripeljala novega Dalai Lamo.

V Vietnamu počasi napredujejo čete Ho Ši Minha, ki je glavni poveljnik ljudske armade v upor proti francoskim okupacijskim enotam. Zelo ogroženo je važno mesto Sine, ki leži 40 km južno od Hanoja. Od vseh strani doteka mnogo beguncev v glavno mesto Tonkina.

115.000 ljudi je pobegnilo iz Vzhodne Nemčije, ki je pod sovjetsko okupacijsko oblastjo, v Zahodno Nemčijo letos v času od 1. jan. do 15. okt. Tako poroča zastopnik zapadnonemške vlade v Bonnu.

Prometne nesreče v ZDA so bile letos v prvih devetih mesecih mnogo večje kot lani v istem času. Nič manj kot 24.000 ljudi je zaradi prometnih nesreč izgubilo življenje.

V Južni Koreji je vojna uničila več kot 190.000 hiš. Samo v Seulu, glavnem mestu Južne Koreje, je porušenihih 30.000 hiš.

Ameriške izgube na Koreji so znašale do 3. nov. 4651 mrtvih, 19.301 ranjenih in 4333 ujetih ali pogrešanih ljudi.

6—7 kg težka toča je 9. nov. padala na Angleškem v kraju Exmoor. Angleški vremenski strokovnjaki niso mogli pojasniti nastanek tako težke toče.

PO DOMOVINI

v Raduši, bodo že v začetku prihodnjega leta izročili prometu.

Do 29. nov. t. l. bodo popolnoma dokončali dva stanovanjska bloka v študentskem naselju novega Beograda, v katera se bo še letos vselilo okrog 2000 študentov beograjskih univerz in visokih šol.

Pogozdovanje v Vojvodini je bilo letos zelo uspešno. Pogozdili so 16 tisoč hektarov manj rodovitnih zemljišč. Posadili so okrog 3 milijone sadik topola, jesena, akacije in dr. Novi gozdovi bodo zavarovali rodovitna zemljišča pred vetrovi.

V Vojvodini so doslej pogozdili okrog 16.000 ha manj rodovitnih zemljišč zlasti tam, kjer je treba zavarovati rodovitna zemljišča pred vetrovi. Za letošnje jesensko pogozdovanje so dale drevesnice 3 milijone sadik kanadskega topola, jesena, akacije in drugih dreves.

Zakaj v soboškem okraju ni soli?

Prav takšno vprašanje je uredništvo «Ljudskega glasa» stavil dopisnik iz Prekmurja in prosil, da se mu odgovori.

Naše uredništvo je zaprosilo Okrajni magazin in OZKZ v Murski Soboti za pojasnilo. Prejeli pa smo sledeči odgovor:

Leta 1949 je soboški okraj potrošil 600.000 kg soli. V letošnjem letu pa je bilo prodano že nad 480.000 kg soli, in poleg tega bo soboški okraj prejel še 320.000 kg soli. To se pravi, da je v letošnjem letu poraba soli za 200.000 kg večja od lanskega leta.

Je pa še nekaj. Ob priliki zadnje delitve soli so nekateri potrošniki kupovali celo po 100 kg in še več. Ali smo te ljudi vprašali, zakaj kupujejo tako velike količine soli? Mi pa vprašamo prekmursko prebivalstvo, ali je preprečilo tako velik nakup soli in ali je dognalo, zakaj so se ti ljudje natrpali s takšno količino soli?

Naše ljudstvo vedno pozablja, da nas obkrožajo sovražniki, ki ob marsikaterih prilikah razširjajo alarmantne vesti, ker s tem želijo do-

seči nerednost v preskrbi našega delovnega ljudstva. Pred zadnjo delitvijo soli v Murski Soboti, so nekateri potrošniki, ki še danes nimajo zaupanja v ljudsko oblast, kupovali velike količine soli in ob tej priliki v Murski Soboti ter okolici govorili, da soli ne bo, da se bo cena soli dvignila celo na 120 din za kilogram. In ljudje, ki ne razmišljajo mnogo, so si tako nakupili večje količine soli, pozabili pa so na to, da Okrajni magazin v mesecu juliju ni vedel kam s soljo, ki je ležala v skladiščih. Takrat sovražniki ljudske oblasti niso govorili o visokih cenah, saj tedaj ljudstvo ni rabilo tako velike količine soli, pač pa so sedaj, ko se prekmursko prebivalstvo pripravlja na «kolino», uporabili reakcionarno parolo, da ne bo več soli in da bo cena soli poskočila.

Naloga nas vseh je, zlasti pa ljudske inšpekcije, ki je bila prav te dni izvoljena, da pravilno regulira prodajo in to ne samo soli, temveč tudi ostalim predmetom, tako, da ne bo nekaj reakcionarnih elementov jemalo prekmurskemu prebivalstvu zaupanje v ljudsko oblast.

FIZKULTURA

Tekma za jugoslovanski nogometni pokal

USPEH SOBOTE V DOL. LENDAVI

Sobota : NAFTA (Dol. Lendava 5:1 (2:1))

Na igrišču Nafta v Dol. Lendavi je bila v nedeljo, dne 12. nov. pred približno 600 gledalci odigrana nogometna tekma med domačo Nafto in Soboto. Moštvo Sobote je zaslužno zmagalo z visokim rezultatom.

Ob 14.30 sta se predstavili sodniku Jenku iz Maribora moštvi v naslednji postavi:

Sobota : Režonja, Bušen, Klepec, Norčič Aki, Klajnsček, Simon, Vertarič, Fujs, Pavličević, Zelko in Norčič Bela.

Nafta : Stefanec I., Gerencar, Maroša, Stefanec II., Vidak, Lebar, Illeguš, Božič, Simonič, Mer in Torok.

Prvih deset minut igre je pripadalo Soboti. Že v prvi minuti je moštvo Sobote izvedlo napad, ki se je zaključil s ostrim strelom Fujsa, toda žoga je zletela mimo gola. V peti minuti je Norčič Bela poslal žogo visoko pred gol, kjer je bil na mestu Fujs in je poslal žogo z glavo preko nemočnega Stefaneca v mrežo. V enajsti minuti izenačenje. Torok je z leve strani ostro streljal. Žoga se je odbila od prečke v polje in nato je napadalni igralec Nafta iz bližine poslal žogo v prazen gol. Po tem голу je bila igra enakovredna. Enajstotica Nafta je poskušala doseči gol, vendar je odločilna obramba Sobote vse nevarnosti pravočasno odklanjala. V 26. minuti je Torok ostro streljal iz kalkih 16 metrov v desni zgornji kot, toda Režonja je žogo odbil v kot. Proti koncu polčasa je Sobota ponovno prevzela iniciativo. V 41. minuti je Pavličević z glavo dosegel drugi gol za Soboto.

Drugi del igre je pripadal skoraj v celoti Soboti. Takoj v začetku polčasa so bile nevarne situacije pred vrati Nafta in je le s skrajno požrtvovalnostjo uspelo obrambi iste odklanjati. Tretji gol je dosegel ponovno Pavličević, ko je z glavo poslal žogo mimo presenečenega Stefaneca v mrežo. Nekaj minut za tem je dosegel Zelko četrti gol. V 31. minuti je izključil sodnik iz igre Simoniča in Klepeca. V 35. minuti je Pavličević naubranljivo iz bližine poslal žogo v desni zgornji kot in s tem dal končni rezultat 5:1 za Soboto. V zadnjih minutah je poskušala Nafta rezultat znižati, vendar ji to ni uspelo, kajti obramba Sobote je bila na mestu.

Sobota je v tekmi povsem zaslužno zmagala in bi bil rezultat še višji, če ne bi bil Stefanec preprečil nekaj nevarnih strelav. Moštvo Sobote je kot celota dobro zaigralo in se je sleherni igralec požrtvovalno boril za vsako žogo. Obramba je bila sigurna in je dala prav dobro igro, ravno tako krilska vrsta. Napadalna vrsta je dala eno od svojih najboljših iger, vendar je bila leva stran boljša od desne, čeprav je tudi ista dala prav dobro igro.

Nafta je imela svoje najboljše moči v obrambi. Najboljša sta bila Vidak in Maroša. Napadalna vrsta se ni uveljavila deloma zaradi dobre igre obrambe Sobote, deloma pa zaradi slabe igre, katero je pokazala. Najboljši je bil Torok, dočim je Božič dal najslabšo igro.

Sodnik Jenko iz Maribora svoje naloge ni zadovoljivo izvršil. Sprejeda je niz prekrškov. V začetku je bil premalo odločen. Ravno tako

ni zadosti energično nastopal proti raznim namernim prekrškom, kar je privedlo do precej grobe igre in je moral izključiti dva igralca, čeravno je že prej še težje prekrške prezrl. Potrebno je omeniti igralca Nafta Gerencerja, ki je naredil nekaj težjih prekrškov nad Norčičem in Pavličevićem, vendar je šel sodnik preko tega.

Izrečane številke značk festiva. la: 9, 46, 82, 100, 334, 458, 829, 946, 1096, 1124, 1180, 1248, 1469, 1596, 1712, 1748, 1838, 1995, 2077, 2083, 2206, 2241, 2431, 2521, 2815, 2900, 2962, 2977, 3137, 3261, 3586, 3691, 3713, 3738, 3898, 3945, 4085, 4098, 4129, 4173, 4378, 4498, 4499, 4624, 4741, 4776, 4968, 5039, 5103, 5135, 5201, 5287, 5402, 5417, 5467, 5505, 5622, 5804, 5870, 6117, 6131, 6430, 6495, 6583, 6716, 6850, 7002, 7111, 7126, 7189, 7233, 7234, 7285, 7285, 7535, 7563, 7564, 7669, 7677, 7685, 8003, 8057, 8257, 8301, 8386, 8391, 8478, 8484, 8488, 8557, 8623, 8624, 8672, 9218, 9438, 9609, 9727, 9887, 9903.

Knjižne nagrade dvignete dobitniki pri tajniku Okrajnega odbora Ljudske prosvete na OLO, soba številka 46.

Dobitke je dvigniti najkasneje do 1. dec. 1950, v nasprotnem slučaju zapadejo v korist knjižnice v Murski Soboti.

MESTNI KINO V MUR. SOBOTI

predvaja od 17. do 19. nov. ameriški film: «Major in frakia», in od 21. do 23. nov. ameriški film: «Sestri iz Bostona».

PREKLIC

Razveljavljam veljavnost izgubljenih delavske knjižnice, izdane od pov. za delo pri OLO Murska Soboti, na ime Prkič Jože, Krog 168.

Razveljavljam veljavnost knjižnice kolesa znamke «Servus» št. okvirja 454899 in št. tablice S-23-9345 na ime Horvat Viktor, Dolina 53.

Obvestilo.

Z 31. decembrom 1950 preneha veljavnost dosedanjih legitimacij vojaških vojni invalidov za znižano vožnjo po železnici. Komite za soc. skrbstvo pri vladi FLRJ je založil nove legitimacije za dobo od 1. jan. 1951 do 31. dec. 1953. Za pravočasni prejem teh legitimacij se opozarja osebnih invalidov, da predložijo prošnjo za izstavitve legitimacij Ministrstvu za socialno skrbstvo, invalidski upravi v Ljubljani, in sicer najpozneje do 20. decembra 1950. Prošnji je treba priložiti eno sliko v velikosti 4x6 cm, po možnosti novo, odrezek čekovne nakaznice, naznačeno s številko likvidacijskega lista, po katerem prejemale ali so prejemale invalidne legitimacije. V prošnji naj se navede tudi številka dokončne odločbe. Vsi začasni osebni invalidi naj navedejo, do kdaj jim je svojstvo voj. vojnega invalida priznano.

Pravico do legitimacij imajo le osebni voj. vojaški invalidi, ki posedujejo dokončno odločbo o priznanju invalidskega svojstva in zaščite po invalidskem zakonu (odločba izdana v Beogradu).

Legitimacije za znižano vožnjo bo izdajalo samo Ministrstvo za soc. skrbstvo, inval. uprava v Ljubljani, kamor je tudi prošnje dostaviti.

V Murski Soboti so preimenovali avto-moto društvo

V času, ko so bile odkrite spomin-ske plošče padlim borcem NOB v Murski Soboti, se je tudi avto-moto-društvo častno udeležilo odkritja spomin-ske plošče padlemu junaku-prvoboritelju za svobodo tov. Kovaču Stefanu.

Pri odkritju so motoristi s sirenami dali signal ob položitvi vencev. Isti dan je imelo avto-moto-društvo tudi izredno sejo, na kateri je sprejelo ime «Avto-moto-društvo Stefan Kovač».

Da so člani društva tudi čuvarji naše svobode in neodvisnosti, so pokazali na nedavni patrolni vožnji, kjer so v skrajno slabem vremenu in ob naporni vožnji pokazali v streljanju s puško in metanjem ročne bombe lepe uspehe.

Avto-moto-društvo bo v tem mesecu priredilo več tečajev za šoferje. Novi tečaji bodo: v Rogoševcih 14. nov., v Tešanovcih 15. nov. in v Murski Soboti 30. nov. V Rakičanu se že vrši tečaj na kmetijski šoli, kjer je zajeto lepo število gojencev, ki hočejo biti tudi dobri traktoristi.

Nove prijave za tečaj sprejemajo sekretarji krožkov oz. društva od 11. do 12. ure. Za Mursko Soboto pa tov. Topolovec (hotel «Centrala»).

Na splošno lahko trdimo, da dela «Avto-moto-društvo Stefan Kovač» v Murski Soboti z lepimi uspehi, pomankljiva je le propaganda tovarnišev, ki se svojih dolžnosti ne zavedajo ter ne prenašajo doseženih uspehov tako na posameznike kakor tudi v širšo javnost. Vsekakor pa je društvo premalo deležno pozornosti od strani višjih organov, od katerih pričakuje največ pomoči pri izvrševanju svojih nalog.

V Vojvodini dela v letošnjem letu 191 osemletk. Od tega se vršijo predavanja v srbskem jeziku na 133 šolah, 43 v jeziku nacionalnih manjšin in na 14 šolah obstojajo paralelna oddeljena.

PO DOMOVINI

Proizvodnja ploskega (okenskega) stekla se bo z dograditvijo nove peči v tovarni stekla v Pančevem prihodnje leto znatno povečala.

Pontonski žerjav, ki hkrati dvigne 350 ton, je dobila Direkcija za popravilo in reševanje ladij v Splitu. Izdelala ga je neka inozemska ladjedelnica. Dolg je 40, širok pa 18 metrov in spada po svoji velikosti med največje v Evropi.

Tri nove rudnike svlačeno-elinkove rude odpirajo v južnem predelu Kosovega polja. V rudniku Janja so že izkopali prve tone rude, druga dva pa bosta začela obratovati v nekaj mesecih.

V luki Kardeljevo, kjer bo končna postaja bodoče normalnotirne proge Sarajevo—Kardeljevo, grade novo luško mesto s stanovanjskimi luškimi zgradbami. Po planu za l. 1951 bodo v tej luki zgradili še vrsto novih stanovanjskih zgradb razen tega pa še reprezentativni hotel s kinematografom in prostori za kulturne prireditve.

Najmodernejše pitališče za prašiče v naši državi gradijo v Stari Pazovi. V pitališču bo prostora za 16.000 prašičev. Doslej so zgradili 11 objektov, gradnja ostalih 13 objektov pa bo prihodnje leto dovršena. Zgradili so poseben vodovod, silose za krmo in mlin za krmo. Vsi objekti pitališča bodo med seboj povezani z industrijskim tirom. Poleg pitališča grade stanovanjske zgradbe za delavce in upravno zgradbo.

Preko 400.000 delavcev in nameščenecv je bilo na raznih izletih, katere je organiziral «Putnik», in to v prvih devetih mesecih tega leta. V tem času je bilo organiziranih okrog 4000 izletov z različnimi prevoznimi sredstvi, kakor z železnico, avtobusi in ladjami. Najobsežnejši program izletov je imela podružnica «Putnika» v Sloveniji.

V kragujevaški oblasti dela 230 kulturno-prosvetnih društev. To je dvakrat več, kakor prejšnje leto. Veliko vlogov imajo ljudske knjižnice, katerih je v oblasti preko 700 in imajo nad 200.000 knjig.